

Κυριακή ΙΔ΄ Λουκά: Λόγος εις την θεραπείαν του τυφλού της Ιεριχούς (Γερμανού Β. Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 29 Νοεμβρίου, 2012

Η Ευαγγελική Περικοπή της Θείας Λειτουργίας.
Κατά Λουκάν Ευαγγέλιον: ΙΗ. 35 - 43.

Τω καιρώ εκείνω, εν τω εγγίζειν τον Ιησούν εις Ιεριχώ, τυφλός τις εκάθητο παρά την οδόν προσαιτών. Ακούσας δέ όχλου διαπορευομένου, επυνόησε τί είη ταύτα. Απήγγειλαν δέ αυτώ, ότι Ιησούς ο Ναζωραίος παρέρχεται. Και εβόησε λέγων: «Ιησού υιέ Δαυΐδ, ελέησόν με.» Και οι προάγοντες επιτίμων αυτώ ίνα σιωπήση. Αυτός δέ πολλώ μάλλον έκραζεν: «υιέ Δαυΐδ, ελέησόν με». Σταθείς δέ ο Ιησούς, εκέλευσεν αυτόν αχθήναι προς αυτόν. Εγγίσαντος δέ αυτού, επηρώτησεν αυτόν λέγων: «τί σοι θέλεις ποιήσω;» Ο δέ είπε: «Κύριε, ίνα αναβλέψω.» Και ο Ιησούς είπεν αυτώ: «ανάβλεψον, η πίστις σου σέσωκέ σε.» Και παραχρήμα ανέβλεψε, και ηκολούθει αυτώ δοξάζων τον Θεόν. Και πάς ο λαός ιδών, έδωκεν αίνον τω Θεώ.

Απόδοση:

Τις ημέρες εκείνες, καθώς ο Ιησούς πλησίαζε στην Ιεριχώ, ένας τυφλός καθόταν στην άκρη του δρόμου και ζητιάνευε. Όταν άκουσε το πλήθος που περνούσε, ρώτησε να μάθει τι συμβαίνει. Του είπαν ότι περνάει ο Ιησούς ο Ναζωραίος, κι εκείνος φώναξε δυνατά: «Ιησού Υιέ του Δαβίδ, σπλαχνίσου με!» Αυτοί που προπορεύονταν τον μάλωναν να σωπάσει, εκείνος όμως φώναζε ακόμη πιο δυνατά: «Υιέ του Δαβίδ, σπλαχνίσου με!» Τότε ο Ιησούς στάθηκε κι έδωσε εντολή να τον φέρουν κοντά του. Όταν αυτός πλησίασε, τον ρώτησε: Τι θέλεις να σου κάνω;» Εκείνος αποκρίθηκε: «Κύριε, θέλω ν' αποκτήσω το φως μου». Και ο Ιησούς του είπε: «Απόκτησε το φως σου! Η πίστη σου σε έσωσε». Αμέσως βρήκε το φως του κι ακολουθούσε τον Ιησού δοξάζοντας το Θεό. Όλος ο κόσμος, όταν τον είδε, δοξολογούσε το Θεό.

(Επιμέλεια κειμένων: Ιωάννης Τρίτος)

Ομιλία Γερμανού του Β, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, εις την Δεκάτην Τετάρτην Κυριακήν κατά Λουκάν.

Ο Θεός είναι ο ήλιος της Δικαιοσύνης, όπως έχει γραφή, ο οποίος φωτίζει τα πάντα με τις ακτίνες της Αυτού αγαθότητας. Η δε ψυχή κάθε ανθρώπου, αναλόγως με την διάθεσί του, γίνεται ή κηρός, ως φιλόθεος, ή πηλός, ως φιλόυλος. Όπως λοιπόν ο πηλός εκ φύσεως με τον ήλιο ξηραίνεται, έτσι και κάθε ψυχή φιλόυλος και φιλόκοσμος, ενώ νουθετείται από τον Θεόν, σκληρύνεται, όπως ο πηλός, διότι αντιστρέφει τους λόγους του, και οδηγείται μόνη της προς την απώλειαν. Η φιλόθεος όμως ψυχή απαλύνεται ως κηρός και δεχόμενη μέσα της τους τύπους και τους χαρακτήρες των θείων εννοιών, γίνεται κατοικητήριο του Θεού εν Πνεύματι. Ο αισθητός ήλιος θεωρείται, δεν θεωρεί. Ο νοητός ήλιος θεωρείται από τους αξίους, αλλά και βλέπει τους πάντας και περισσότερο αυτούς που τον βλέπουν. Ο αισθητός ήλιος δεν ομιλεί ούτε χαρίζει ομιλία σε κανέναν, ο νοητός όμως και ομιλεί στους φίλους του και χαρίζει σε όλους την όρασι και την ομιλία. Ο αισθητός ήλιος λάμποντας σε τόπους αισθητούς, με την θερμότητα των ακτίνων του αποξηραίνει την υγρότητα της γης, χωρίς όμως και να τρέφει τα φυτά και τα σπέρματα. Ενώ ο νοητός ήλιος, όταν ανατείλη στην ψυχή, τα κάνει και τα δύο. Ξηραίνει την υγρότητα των παθών, αποπλύνοντας την ακαθαρσία που έχει προκληθεί από αυτά και συγχρόνως λιπαίνει την νοητήν γη της ψυχής, και έτσι τα φυτά των αρετών τρέφονται και αυξάνουν. Ο Κύριος είναι φως, λαμπρότης για τις ψυχές εκείνες που αγωνίζονται για την κάθαρσι του βίου και των λόγων τους. Πράγματι, εάν σκότος είναι η άγνοια και η αμαρτία, φως θα είναι η γνώσις και ο ένθεος βίος. Ο Χριστός λέγεται φως επειδή φωτίζει τον νου προς κατανόησιν των απορρήτων και δεικνύει τα μυστήρια, τα οποία είναι θεατά μόνον στους καθαρούς. Ο Χριστός είναι φως διότι φωτίζει νοητώς τις καρδιές των πιστών και χαρίζει στους ανθρώπους το αισθητόν φως των οφθαλμών. Γι' αυτό και έλεγε: «Εγώ ειμί το φως του κόσμου» και «εγώ εις τον κόσμον ελήλυθα». Ότι δε έτσι είναι η πραγματικότητα, μας το φανερώνει και η περικοπή των ευαγγελικών θείων λόγων που θα αναγνωσθή σήμερα, και έχει ως εξής:

«Τω καιρώ εκείνω εγένετο εν τω εγγίζειν τον Ιησούν εις Ιεριχώ, τυφλός τις εκάθητο παρά την οδόν προσαιτών. Ακούσας δε όχλου διαπορευομένου, επυνθάνετο τι εΐη ταύτα». Ο Κύριος επεσκέπτετο κάθε πόλι και περιοχήν της Ιουδαίας, όπου εθεράπευε κάθε νόσο και κάθε σωματικό ελάττωμα, και εκήρυσσε μετάνοιαν, επιστρέφοντας τους πλανωμένους στην γνώσι της αληθείας και επιβεβαιώνοντας τις διδασκαλίες με τα παράδοξα θαύματά του. Διότι οι άνθρωποι συνηθίζουν να πείθονται και να υπακούουν όχι τόσον στα λόγια όσον στα έργα. Διερχόμενος λοιπόν ο Σωτήρ από τις ιουδαϊκές πόλεις επλησίασε και στην Ιεριχώ. Η Ιεριχώ ήταν πρωτεύουσα των

Χαναναίων, από τις μεγαλύτερες πόλεις των εθνικών. Αυτήν την Ιεριχώ την κατέλαβε κάποτε ο Ιησούς του Ναυή με πολιορκίαν, όταν πολεμούσε κατά των εθνικών. Τώρα όμως ο αληθινός Ιησούς την κατέλαβε προς θεραπείαν και σωτηρίαν. Ηθέλησε να την απελευθερώση, την αιχμάλωτο και να οικοδομήσει πνευματικώς, αυτήν που παλαιά είχε κατακρημνισθεί, και να ελκύση κοντά του αυτήν που είχε αποξενωθεί. Από την ίδια πόλη προήρχετο και εκείνη η Ραάβ, η πόρνη, η οποία εδέχθη τους κατασκόπους του Ιησού του Ναυή και τους διέσωσε. Καθώς λοιπόν ο Κύριος επορεύετο την οδό που οδηγούσε στην Ιεριχώ, τον ακολουθούσε λαός πολύς. Συνέρρεαν από παντού για τα θαύματα και τις διδασκαλίες Του. Κάποιος δε τυφλός που είχε καθίσει στην άκρη του δρόμου και ζητιάνευε, ήκουσε την οχλαγωγία και τον θόρυβον εκείνων που ακολουθούσαν πίσω από τον Χριστόν και εδιδάσκοντο και εθεραπεύοντο από Αυτόν, και ερωτούσε να μάθη τι συμβαίνει. Και όταν του είπαν ότι περνά ο Ιησούς ο Ναζωραίος εχάρη, επειδή είχε ακούσει για τα θαύματα που επιτελεί και το εθεώρησε ως μοναδικήν ευκαιρία να κάμη ο Κύριος το θαύμα του και σ' αυτόν, που είναι τυφλός και έχει ανάγκη θεραπείας. Και προσπαθούσε να τον πλησιάσει φωνάζοντας προς Αυτόν δυνατά: «Ιησού υιέ Δαβίδ, ελέησόν με». Ο δε Κύριος τού είπε: «Τι σοι θέλεις ποιήσω;» και γιατί φωνάζεις έτσι; Τι ζητείς, άνθρωπε, απ' Αυτόν που επτώχευσε για σε την εσχάτη πτωχεία; Τι απαιτείς απ' Αυτόν που δεν έχει ούτε πού την κεφαλήν κλίνη; Και ο τυφλός επέμενε να τον παρακαλή και να τον ικετεύει λέγοντας: «θέλω ίνα αναβλέψω».

Δεν εξήτησε κάτι μικρόν και ευτελές από τον Θεόν και Δεσπότην ο τυφλός. Ούτε χρυσόν ούτε χρήμα ούτε τροφές ούτε σκεπάσματα ούτε κάτι άλλο παρόμοιον, όπως εξητούσε από τους ανθρώπους, μολονότι και αυτά ημπορούσε να του τα δώσει Αυτός που δίνει σε όλους τα πάντα, αλλά μόνον του έλεγε: «Κύριε, θέλω ίνα αναβλέψω». Κανένας άλλος δεν ημπορεί να μου το δώσει αυτό, διότι μόνον ο Θεός έχει την δυνατότητα να ελεή και να σώζει. Γι' αυτό και προσέρχομαι και προσκυνώ και γονατιστός σε ικετεύω, ως τον ποιητήν και Κύριον των όλων, και βοώ το ελέησον και σε ονομάζω υιόν Δαβίδ. Επειδή πιστεύω ότι συ είσαι ο προσδοκώμενος απόγονος του Δαβίδ, ο οποίος ήλθε από αμέτρητον ευσπλαχνία να σώση το γένος μας. Αλλά και με άλλην έννοιαν ονομάζει τον Χριστόν υιόν Δαβίδ, επειδή το όνομα αυτό το τιμούσαν πάρα πολύ οι εβραίοι. Και οι Προφήτες, όσους βασιλείς ήθελαν να τιμήσουν, έτσι τους ονόμαζαν και με το όνομα αυτό τους εδόξαζαν. Επειδή λοιπόν και ο τυφλός αυτός είχε ανατραφεί στον ιουδαϊσμό, δεν αγνοούσε όσα λέγει ο νόμος και οι Προφήτες για τον Χριστόν, και ότι σωματικώς ο Χριστός θα προέλθη από το γένος του Δαβίδ. Και ως προς τον Θεόν μεν εβόησε ελέησόν με, διότι μόνον ο Θεός είναι σε θέσι να ελεή. Ως προερχόμενον δε από τη γενεά του Δαβίδ, τον ονομάζει υιόν Δαβίδ. Ας σημειωθεί ότι η ερμηνεία του ονόματος Δαβίδ είναι: αγαπητός και ισχυρός. Από Αυτόν λοιπόν ζητεί με τόσον πόθο το έλεος. Και δεν του είπε ο τυφλός: ζήτησε από τον Θεόν ή προσευχήσου για μένα ή παρακάλεσε ή ικέτευσε, αλλά ελέησόν με, επειδή ακριβώς εγνώριζε ότι είναι υιός του Θεού, ο οποίος εγεννήθη από την αγίαν και αιειπάρθενον Μαρία. Γι' αυτό και κατά την πίστι του έλαβε την ίασι.

«Και οι προάγοντες επετίμων αυτώ ίνα σιωπήση. Αυτός δε πολλώ μάλλον έκραζεν. Ιησού, υιέ Δαβίδ, ελέησόν με». Αυτή είναι η καρτερική και φλεγόμενη ψυχή. Αν δεν ήταν ένθερμος η πίστις του τυφλού, δεν θα εκραύγαζε περισσότερο, όταν προσετάχθη να σιωπήση. Γι' αυτό και ηξιώθη να ερωτηθή από τον Σωτήρα και να τον πλησιάση, και δεν απέτυχε του σκοπού του, αλλά έλαβε την ίασι. «Σταθείς δε», λέγει, «ο Ιησούς εκέλευσεν αυτόν αχθήναι προς αυτόν. Εγγίσαντος δε αυτού επηρώτησεν αυτόν λέγων. Τι σοι θέλεις ποιήσω; Ο δε είπε: Κύριε, ίνα αναβλέψω». Δεν ηρώτησεν ο Δεσπότης επειδή αγνοούσε, αλλά για να μη νομίση κάποιος άλλος ότι άλλο ήθελε να λάβη ο τυφλός και άλλο του έδωσε. Ήθελε όμως να μάθουν οι συμπορευόμενοι και όσοι ευρέθησαν εκεί και την πίστι του προσερχομένου. Γι' αυτό έκανε ο Κύριος αυτήν την ερώτησι. Τούτο γίνεται φανερό και από την ίδια την απόκρισι του Κυρίου: θέλεις να αναβλέψης, λέγει; «Ανάβλεψον». Και την ίδια στιγμή που το ήκουσε, «παραχρήμα ανέβλεψε» και έδρεψε τον καρπόν της πίστεως, την σωτηρία: «η πίστις σου σέσωκέ σε». Αυτή είναι η μαρτυρία του Χριστού, ο οποίος με τα λόγια αυτά έδειξεν ότι αίτιος της θεραπείας του έγινε ο ίδιος ο τυφλός. Έγινε με την πίστι του συνεργός του θαυμαστού αυτού κατορθώματος. Πράγματι, την στιγμή που του είπε «ανάβλεψον», αμέσως η φωνή του Κυρίου έγινε φως για τον τυφλό και «παραχρήμα ανέβλεψε», επειδή η φωνή ήταν του φωτός, ο λόγος ήταν του φωτοδότου. «Και ηκολούθει αυτώ δοξάζων τον Θεόν». Όταν δηλαδή ο τυφλός εδέχθη από τον Χριστόν παραδόξως την ευεργεσία, δεν ημέλησε να συμπορευθή μ' Αυτόν, και τον ακολουθούσε δοξάζοντάς τον ως Θεόν», και έγινε αφορμή να δοξάζουν και να υμνούν τον Θεόν και οι άλλοι. «Πας γαρ ο λαός», λέγει, «ιδών έδωκεν αίνον τω Θεώ». Και πριν από την δωρεάν εφάνη καρτερικός ο τυφλός, και μετά την δωρεάν φαίνεται ευγνώμων. Καρτερικός διότι, αν και τον περιφρονούσαν και πολλοί τον ημπίδιζαν να φωνάζη, αυτός επέμενε κραυγάζοντας «Ιησού υιέ Δαβίδ, ελέησόν με». Και ευγνώμων επειδή όταν έλαβε την χάρι, δεν έτρεξε να φύγη, όπως κάνουν πολλοί μετά τις ευεργεσίες, φερόμενοι με αγνωμοσύνη προς τους ευεργέτες.

Αυτόν ας μιμηθούμε και εμείς με ζήλο και προθυμία και ας γινώμεθα καρτερικοί στις προσευχές και πριν λάβωμε αυτά που ζητούμε, και αφού τα λάβωμε να μη μένωμε αχάριστοι προς τους ευεργέτες. Και να προσευχόμεθα με πόθον, έστω και αν είμεθα οι πλέον ευτελείς και περιφρονημένοι. Να προσφέρωμε και μόνοι μας δεήσεις προς Κύριον ώστε να λαμβάνωμε από Αυτόν τα αιτήματα προς το συμφέρον μας. Διότι ο τυφλός εκείνος ούτε οδηγόν είχε, ούτε ημπορούσε να ιδή τον Σωτήρα, ούτε ευρήκε συνήγορον κάποιον από τους Αποστόλους, αλλά μολονότι είχε και πολλούς που του απαγόρευαν να μιλήσει και τον ημπίδιζαν να πλησιάση, ημπίδρεσε να υπερβή όλα τα εμπόδια και επλησίασε Αυτόν τον ίδιο τον θεραπευτήν και Σωτήρα Χριστόν. Ούτε η κοινωνική θέσις ούτε ο τρόπος ζωής τού έδωσαν το θάρρος, αλλά αντί όλων αυτών ήρκεσεν η προθυμία την οποία τίποτα δεν εστάθη ικανόν να εμποδίση. Την ιδίαν προθυμίαν ας προσπαθήσωμεν να αποκτήσωμε και εμείς στις δεήσεις μας προς τον Δεσπότην. Και αν ο Κύριος αναβάλλη, και είναι πολλοί αυτοί που μας απομακρύνουν και μας εμποδίζουν, ας προσπαθήσωμε τότε περισσότερο, και ο φιλόανθρωπος Θεός

μας θα μας πλησιάση και θα εκπληρώση τα αιτήματά μας.

Πράγματι, όλα τα δύσκολα και επίπονα και ακόμη περισσότερο τα θλιβερά και επώδυνα, που δεν μπορεί κανείς από τους ανθρώπους και από τους αγίους ακόμη να τα θεραπεύση, ο ίδιος ο Χριστός τα εξαφανίζει και τα θεραπεύει θαυματουργικώς, ως σοφός και επινοητής που είναι. Και δεν ήνοιξε ο Κύριος μόνον τους εξωτερικούς οφθαλμούς του τυφλού, αλλά και τους εσωτερικούς, της ψυχής. Αυτό γίνεται φανερόν από το ότι μετά ταύτα τον ακολουθούσε και εδόξαζε τον Θεόν. Διότι οι Άγιοι και οι Προφήτες, όσα θαύματα ενεργούσαν, τα έκαμαν αφού προηγουμένως παρακαλούσαν τον Θεόν και ζητούσαν από Αυτόν την δύναμι. Έτσι επετέλεσαν όλες τις παράδοξες θαυματουργίες των. Επίσης, και οι Απόστολοι αργότερα, έκαμαν τις θεοσημίες αφού πρώτα εγονάτιζαν στην γη και ικέτευαν τον Θεόν. Ο Χριστός όμως, ως Δεσπότης και Κύριος των πάντων, διέτασσε την κτίσιν, άλλοτε λέγοντας στην θάλασσα «σιώπα, πεφίμωσο», άλλοτε στον λεπρό «θέλω, καθαρίσθητι» και άλλοτε πάλιν επιτιμούσε τον ακάθαρτο δαίμονα λέγοντας: «έξελθε εξ αυτού και μηκέτι εισέλθης εις αυτόν». Και τώρα λοιπόν με το θείο νεύμα Του εχάρισε στον τυφλό και το αισθητόν φως και το νοητόν φως. Διότι Αυτός είναι που στην αρχή της γενέσεως του κόσμου διεχώρισε το σκότος από το φως, αλλά και εδημιούργησε το φως. Και εμφανίζεται μεν στις ψυχές των αξίων μεταδίδοντας πάντοτε την λαμπρότητά του, στους δε αισθητούς οφθαλμούς των προσερχομένων σ' Αυτόν χαρίζει, ως Δημιουργός και Πλάστης, την όρασι. Και τότε μεν εφωτίσθη ο τυφλός, ο δε λαόςπίστευσε. Και όλων τα στόματα ωμιλούσαν για τον Ιησούν, όλων οι οφθαλμοί έβλεπαν τον τυφλόν θεραπευμένον. Ήταν πράγματι παράδοξον το θαύμα που έγινε. Αλλά εκείνοι μεν, με όσα έβλεπαν, αποκτούσαν εμπιστοσύνη στις διδασκαλίες του Κυρίου καιπίστευαν ότι και οι προρρήσεις του Κυρίου θα πραγματοποιηθούν, διαβεβαιούμενοι και πληροφορούμενοι γι' αυτό από τα θαύματα. Εμείς δε αφού βλέπουμε ότι όλα όσα προείπεν ο Κύριος εξεπληρώθησαν χωρίς καθυστέρησι, ορθόν είναι να πιστεύωμε και σε όσα θαύματα έγιναν τότε και να θεωρούμε ότι είμεθα παρόντες ως θεαταί μαζί μ' εκείνους. Και μάλιστα να πιστεύωμε αναντιρρήτως στα παράδοξα εκείνα έργα, όπως ακριβώς εάν είμεθα, εκείνον τον καιρόν, αυτόπτες των ενεργουμένων σημείων.

Ας «δοξάσωμε τον Θεόν εν τω σώματι ημών», πειθόμενοι στον μακάριο Παύλο. Και πώς δοξάζεται ο Θεός από τα μέλη του σώματός μας; Εάν δεν βλέπωμε κακώς, αλλά μάθωμε να βλέπωμε καλώς. Και δοξάζουμε τον Θεόν όταν δια μέσου των ορατών κτισμάτων του βλέπωμε τα αόρατα, και τον ευχαριστούμε για όλα όσα έκανε. Ο Θεός δοξάζεται όταν δεν ακούμε κακά και σατανικά άσματα, αλλά ακούμε τα λόγια του Θεού, και ανοίγωμε τις θύρες της ακοής όχι στα διαβολικά και φαύλα ακούσματα, αλλά πάντοτε σε θείες παραινέσεις και διδασκαλίες. Και γενικώς ο Θεός δοξάζεται με όλα τα μέλη μας, όταν πιστεύωμε ορθά σ' Αυτόν και εκπληρώνωμε τις άγιες εντολές Του. Ας καταρτίζωμε καθημερινώς τους εαυτούς μας για να είμεθα όπως πρέπει ενώπιον του Θεού. Διότι ο προφήτης Ωσηέ λέγει: «έλεον και κρίμα φυλάσσου (δηλαδή, φύλαξε την ελεημοσύνη και τη δικαιοσύνη) και έγγιζε προς τον Θεόν σου

διαπαντός». Και πάλιν ο Προφήτης Μαλαχίας εκ μέρους του Θεού λέγει: «υιός δοξάζει πατέρα και δούλος τον κύριον αυτού. Και ει πατήρ ειμί εγώ, που εστίν η δόξα μου; Και ει Κύριος ειμί εγώ, πού εστίν ο φόβος μου; λέγει Κύριος Παντοκράτωρ». Και ο Απόστολος λέγει: «καθαρίσωμεν εαυτούς από παντός μολυσμού σαρκός και πνεύματος». Και η Παροιμία πάλι συμβουλεύει «πάση φυλακή τήρει σην καρδίαν, εκ γαρ τούτων έξοδοι ζωής (δηλαδή, ο τρόπος της ζωής είναι εξωτερίκευσις της καρδίας)». Και ο Χριστός λέγει: «Καθάρισον πρώτον το εντός του ποτηρίου, ίνα γένηται και το εκτός αυτού καθαρόν». Γι' αυτό ας φοβηθούμε αδελφοί μου και ας αγωνισθούμε να αναβλέψωμε προς το φως των προσταγμάτων του Θεού, έστω και αν είμεθα τυφλοί, και ας προσέλθωμε στον Κύριον δια μετανοίας και εξομολογήσεως και αποχής των αισχρών και απαγορευμένων έργων, και ας απορρίψωμε τα ιμάτια που έχουμε ενδυθεί, δηλαδή τα έργα του σκότους, ή και τις γήινες και υλικές φροντίδες, και «ενδυσώμεθα τα όπλα του φωτός» και των αρετών, και ας «περιπατήσωμεν ως εν φωτί και ημέρα ευσχημόνως» και δικαίως και οσίως, ώστε να ημπορέσωμε να ακολουθήσωμε Αυτόν, τον Δεσπότην και Ελευθερωτήν και Σωτήρα ημών Ιησούν Χριστόν τον Θεόν «ω η δόξα και το κράτος συν τω ανάρχω Αυτού Πατρί και τω ομοουσίω και ζωοποιώ Πνεύματι νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

(13ος αιών - Πατριαρχικόν Ομιλιάριον Β'. σελ. 230. Από το βιβλίο "Πατερικόν Κυριακοδρόμιον", σελίς 431 και εξής. Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Δημουλάς)

(Πηγή ηλ. κειμένου: orp.gr)